

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

1

בפני כב' השופטת ורד שביט פינקלשטיין

בעניין הקטין:

תובע:

נגד

נתבעת:

ע"י ב"כ עו"ד

2

3

החלטה

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

עניינה של החלטה זו, עתירתו של אב להידוש קשר עם בנו הקטין (כבן 10 שנים ושלושה חודשים) לאחר נתק ממושך של כ-9 שנים.

רקע עובדתי ודיוני:

1. התובע (להלן: "האב") והנתבעת (להלן: "האם") (להלן ביחד: "הצדדים") נישאו זלי"ז ביום 3.9.2008 והתגרשו זמ"ז בחודש 04/2016.
2. מנישואי הצדדים נולד להם ביום 14.12.2008 הקטין, אשר הינו כיום כבן 10 שנים ושלושה חודשים (להלן: "הקטין"). אין חולק, כי מאז היות הקטין תינוק כבן שנה וחצי ועד היום לא התקיים כל קשר בינו ובין האב.
3. תחילתו של ההליך המשפטי הסוער בין הצדדים עוד בשנת 2009, אז הורחק האב מדירת הצדדים באמצעות צו הגנה שהגישה כנגדו האם. כפועל יוצא, ממועד זה ואילך, קיים נתק בין הקטין לאביו.
4. יצוין, כי לכל אחד מהצדדים ילדים נוספים: לאם ילדה נוספת ממערכת יחסים קודמת ואילו לאב שתי בנות משתי מערכות יחסים אחרות: האחת בגירה כבת 26 שנים והשנייה קטינה כבת 7 שנים. יצוין, כי לטענת האב מגדל את בתו הקטינה בהסדר של משמורת משותפת.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 56387-09-17

- 1
- 2 5. בין הצדדים התנהלו הליכים משפטיים לפני כבי השופטת עי' מילר, ובין היתר הגישה האם
- 3 כנגד האב תביעה למזונות אישה וקטין (תמ"ש 33533/09). ביום 6.6.2010 ניתן פסק הדין בו
- 4 חויב האב במזונות אישה בסך של 5,000 ₪ (החל מיום 16.7.2009) ובמזונות הקטין בסך של
- 5 2,100 ₪ לחודש (החל מיום 16.7.2009) ובנוסף תשלום עבור גן הילדים (לאחר שהקטין ישולב
- 6 בגן) עד לגובה של 1,500 ₪ לחודש (להלן: "המזונות").
- 7
- 8 פסק הדין ניתן בהיעדרו של האב, אשר בשלב מסוים נעלם והפסיק להתייצב לדיונים בבית
- 9 המשפט.
- 10
- 11 6. בהמשך אף ניתן פסק הדין, לפיו המשמורת על הקטין תהיה אצל האם ובידי האם סמכויות
- 12 בלעדיות לפעול בכל ענייני הקטין לרבות בנושא חינוך, בריאות והוצאת דרכון (ראה, פסק דינה
- 13 של כבי השופטת עי' מילר מיום 24.1.2013 במסגרת תמ"ש 6038-11-12).
- 14
- 15 7. ביום 9.7.15 הוגשה לבית משפט זה בקשה לאישור הסכם שנערך ביום 18.6.2015 בין הצדדים
- 16 ובין הורי האם (תה"ס 18050-07-15). בהסכם זה נקבעו ההסדרים הבאים: הסדרת גירושי
- 17 הצדדים; האם תיוותר האפוטרופאית היחידה והבלעדית על הקטין, ובכלל זה האחראית
- 18 הבלעדית על קבלת מלוא ההחלטות לגבי הקטין תוך שלילת אפוטרופסותו של האב; האב
- 19 מתחייב שלא ליצור קשר עם הקטין בכל דרך, וכך גם עם האם והוריה; בכפוף לאמור בהסכם
- 20 ולכך שהאב יעמוד במלוא התחייבויותיו, תוך ההוצאה לפועל בגין המזונות ייסגר והליכי
- 21 הגבייה יפסקו; היה והאב יעמוד במלוא התחייבויותיו בהגיע הקטין לגיל 18 שנים יבוטל חוב
- 22 המזונות; הורי האם נוטלים על עצמם את חובי המזונות החלים על האב בעבר ובעתיד, בכפוף
- 23 לכך שהאב יעמוד בחיוביו על פי ההסכם במלואם; האמור בהסכם יכנס לתוקף רק בכפוף
- 24 לאישור בית המשפט (להלן: "ההסכם").
- 25
- 26 8. יצוין, כי האב לא התייצב לאישור ההסכם בדיון ביום 15.7.15 ונקבע מועד לדיון חלופי. ביום
- 27 6.8.15 הגישה האם בקשה לביטול הדיון החלופי ומחיקת ההליך, וזאת לנוכח הודעת האב כי
- 28 אינו מעוניין לאשר את ההסכם. על כן, בהחלטתי מיום 6.8.15 הוריתי על מחיקת ההליך.
- 29
- 30 9. אין חולק כי האב מעולם לא שילם את דמי המזונות אשר נפסקו לחובתו. בנסיבות אלו, נקטה
- 31 האם בהליכי הוצאה לפועל כנגדו, ונכון ליום 9.11.2017 נאמד חובו של האב בתיק ההוצל"פ
- 32 על סך של 1,027,279 ₪.
- 33

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 56387-09-17

10. ביום 3.8.2016 הגיש האב בקשה ליישוב סכסוך (י"ס 8272-08-16) לעיכוב הליכים בתיק
ההוצלי"פ ולחידוש הקשר עם הקטין. בהחלטתי מיום 6.9.2016 קבעתי, כי הבקשה לעיכוב
הליכים בתיק ההוצלי"פ אינה חוסה תחת הגדרת בקשה דחופה כלשון סעיף 12 לתקנות הסדר
התדיינות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), התשע"ו-2016. כן נקבע כי הבקשה לחידוש
הקשר אינה יכולה להתברר במסגרת הליך דחוף ובפרט לנוכח הנתק הממושך בין האב לקטין.
בנסיבות אלו, הוריתי כי הצדדים ימצו תחילה את ההליכים ליישוב הסכסוך ביחידת הסיוע.
11. ביום 5.12.2016 התקבל עדכון מיחידת הסיוע ממנו עלה כי הליך המהוי"ת התקיים בבית הדין
הרבני ומשכך לא ניתן לקיים הליך נוסף בבית משפט זה. על כן, בהחלטתי מאותו היום הוריתי
על סגירת ההליך.
12. בין לבין, ביום 27.12.2016 הגישה האם ערעור על החלטת כבי רשמת ההוצלי"פ מיום
1.12.2016, שניתנה במסגרת ההליכים שמתנהלים בין הצדדים בהוצלי"פ (ע"ר 56221-12-16).
בהחלטה זו נקבע כי פקודת המאסר שהוצאה כנגד האב בגין חוב המזונות לא תבוצע במועד
בו מתקיימים הליכים בין הצדדים. לאחר שקיימתי הליכים בתובענה זו, ניתן ביום 11.2.2018
פסק הדין בו נקבע בין היתר כך:
- "הערעור מתקבל באופן חלקי, כך שמתבטלת ההוראה הכללית לפיה "על מנת לא
לפגוע בזכויות דיוניות ו/או בהליכים נוספים המתנהלים בין הצדדים, הצו לא יבוצע
במועד בו מתקיימים הליכים בין הצדדים". במקום זאת נקבע כי ככל שקבוע דיון
בהליכים משפטיים בין הצדדים, פקודת המאסר תבוצע רק לאחר קיומו של הדיון.
כן, פקודת המאסר לא תבוצע במסגרת הליכים משפטיים בין הצדדים הנוגעים
לקיום והסדרת קשר בין האב ובין הקטין ואלו בלבד, ובכלל זה דיונים בתלה"מ
56387-09-17".
13. עוד קודם למתן פסק הדין בהליך הני"ל, ביום 26.9.2017, הגיש האב את התובענה דן לחידוש
קשר עם הקטין; ביום 12.11.2017 הגישה האם כתב הגנה לתיק.
14. לאור מורכבות היחסים בין הצדדים והנתק הממושך של האם עם הקטין, הוריתי ביום
29.9.2017 על הזמנת תסקיר מהמחלקה לשירותים חברתיים בעיריית תל אביב.
15. בין לבין, עתר האב להעברת הטיפול בעניינם של הצדדים ללשכת הרווחה בקריית אונו בשל
חשש למשוא פנים לנוכח היכרות שירותי הרווחה עם הוריה של האם גבי, ומר
[כך, לטענתו]. לאחר שנדרשתי לתגובות הצדדים בעניין וכן לעמדת עו"ס מחוזי
כסדרי דין, עו"ס קבעתי בהחלטתי מיום 29.7.2018, כי דין הבקשה להידחות נוכח

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 56387-09-17

- 1 העובדה שהאב לא הצביע על חשש קונקרטי למשוא פנים מטעם מחלקת הרווחה הנוכחית או
2 לקיומו של טעם אחר לבקשתו.
3
- 4 .16 ביום 14.8.2018 התקבל תסקיר מפורט מהמחלקה לשירותים חברתיים בעיריית תל אביב
5 שנערך על ידי פקידת הסעד גב' [להלן: "התסקיר"]. התסקיר מבוסס על פגישות
6 נפרדות עם ההורים וקבלת מידע רלוונטי אודות הקטין מהגורמים הטיפוליים: דו"ח חינוכי
7 מביה"ס, דו"ח סיכום טיפול מהמטפלת באמנות מביה"ס, אבחון פסיכולוגי שבוצע לקטין
8 (כאבחון משלים לאבחון הדידקטי שעבר ב"ניצן") וכן סיכום טיפול פסיכולוגי פרטי מטעם
9 הפסיכולוג המטפל בקטין מו לנוח בקשת האם להתחשב במצבו הרגשי של
10 הקטין בנסיבות העניין ולהימנע מחשיפתו להיכרות עם פקידת הסעד, סברה פקידת הסעד כי
11 טובת הקטין הינה קבלת האינפורמציה לגביו מהגורמים המלווים אותו וכי זו מספיקה לעת
12 עתה על מנת להעריך את מצבו ולשקול באמצעות וועדת תסקירים את ההמלצה המתאימה
13 עבורו.
14
- 15 .17 ביום 29.7.2018 התקיימה וועדת תסקירים בעניינו של הקטין. לאחר דיון בנוכחות כל
16 הגורמים הטיפוליים וההורים, ולאחר התרשמות הוועדה, הוגש ביום 14.8.2018 תסקיר
17 משלים (להלן: "התסקיר המשלים") ובו המלצה על חידוש הקשר בין האב ובין קטין במסגרת
18 מרכז קשר במקביל לליווי טיפולי.
19
- 20 .18 בהחלטתי מיום 14.8.2018 הוריתי לצדדים להגיש תגובותיהם לתסקיר. לנוח התנגדותה
21 הנחרצת של האם להמלצות התסקיר ובקשתה לחקור את פקידת הסעד, הוריתי על קיום דיון
22 במעמד הצדדים ופקידת הסעד.
23
- 24 .19 בימים 31.10.2018 ו-21.11.2018 התקיימו דיונים במהלכם נחקרה פקידת הסעד ארוכות על
25 ידי באי כוח הצדדים.
26
- 27 .20 בסיום הדיון שהתקיים ביום 31.10.2018 ולאור בקשת בייכ התובע, משסברתי כי יש במידע
28 זה רלוונטיות להכרעה בתובענה דנן, הוריתי לפקידת הסעד להגיש תסקיר נוסף בסוגיית
29 מערכת היחסים של האב עם בתו הקטינה, אשר הוגש ביום 18.11.2018.
30
- 31 .21 לאחר קבלת סיכומי הצדדים בכתב ובשים לב למכלול הנתונים שהונחו לפני, ניתנת כעת
32 החלטתי.
33

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

טענות הצדדים:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

22. האב מבסס את תביעתו להורות על חידוש הקשר עם הקטין על מכלול הטעמים שלהלן:

א. האם מונעת את קיום הקשר בינו ובין הקטין ופועלת בדרך של הסתה וניכור הורי. כל רצונה של האם הוא שהאב יוותר על זכויותיו לקיום קשר עם הקטין ולשם כך יזמה את ההסכם משנת 2015.

ב. לא זו אף זו, הוריה של האם אשר אמונים על מימון ההליך המשפטי בסכומי עתק, פועלים ביחד עם האם להכניע את האב לתכתיביהם על מנת שיוותר על הקשר עם הקטין.

ג. אין לאם עניין אמיתי בכספי המזונות שכן היא וויתרה בהסכם על תשלום חוב המזונות, אלא כל מטרתה היא להחזיק באב "בן ערובה" עד שיוותר על זכויותיו כלפי הקטין תוך שימוש בהליכי הוצ"פ, צווי מאסר, עיקולים, הגבלות על רישיון הנהיגה, והכל על מנת למנוע ממנו את הקשר עם הקטין.

ד. יש לאמץ את המלצת וועדת התסקירים, אשר אמונה על בחינת טובת הקטין, לחידוש מידי של הקשר בין האב לקטין. יתר על כן, למרות שטרם אושרו המלצות התסקיר, האב נרתם למימושן והשתלב בהדרכה הורית אצל פסיכולוג מומחה, מר

23. מנגד, טוענת האם כי אין להורות על חידוש הקשר בין האב לקטין ויש לדחות את המלצות התסקיר, ואלו נימוקיה:

א. במקרה דנן יש לצאת מנקודת הנחה כי האב ינטוש בשנית הקטין ויגרם לקטין נזק נוסף. בתסקיר שהוגש אין כל התייחסות לנטישת האב את הקטין משך כ- 7 שנים וכך גם אין התייחסות לתכנית הטיפול הדרושה לחידוש הקשר מלבד אמירה לקונית כי חידוש הקשר מותנה בהדרכה הורית.

ב. המלצות התסקיר ניתנו מבלי שפקידת הסעד פגשה הקטין; מבלי שפגשה הפסיכולוגים המטפלים בקטין; ד"ר מבלי שהתקיים ביקור בבית האב; אלא רק לאחר פגישה אחת עם הצדדים ופגישה אחת בין חברי הוועדה והצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 6387-09-17

- 1 ג. האב לא עבר כל שינוי התנהגותי אלא נותר כשהיה – אדם אלים, בריון ושקרן פתולוגי.
2 לטענת האם, התפרצויותיו האלימות התבטאו משך השנים כלפי כל מי שלא הסכים עמו,
3 אולם התסקיר לא בחן כל אלה. באשר לאישור על ההדרכה ההורית שעבר האב, הוכח זה
4 מכבר כי המדובר בפסיכולוג מוטא באופן קיצוני לטובת האב.
5
6 ד. בטרם חידוש הקשר יש להבטיח כי האב יחל לשאת בתשלום מזונות הקטין, ימנע
7 מפרסומי הדיבה וחשיפת הקטין ברשתות החברתיות ויקיים הצו השיפוטי המורה לו
8 למסור את כתובת מגוריו. לחילופין, מבוקש להורות כי האב יעבור בדיקות פסיכולוגיות
9 ופסיכיאטריות כאשר עם קבלתן יינתן תסקיר משלים ובית המשפט יבחן מידת הסכנה
10 בחידוש הקשר ובסבירות של נטישת הקטין פעם נוספת.
11
12 ה. בעריכת התסקיר פקידת הסעד לא הייתה מודעת לרקע שחוה האב בילדותו – אביו נטש
13 אותו בגיל צעיר ואף נהג להכותו ובין השניים לא התקיים כל קשר.
14
15 ו. התסקיר מבוסס על ההנחה שאם הקטין יגוש באב יעלם דימויו הדמוני של האב, אולם
16 פקידת הסעד בחקירתה אישרה כל המדובר בהשערה בלבד. מנגד, אישרה פקידת הסעד,
17 כי אם ינטוש האב את הקטין בשנית ייתכן והדבר יהא הרסני עבור הקטין ואף אישרה כי
18 קיים סיכוי שכך יקרה.
19
20 ז. התרשמות פקידת הסעד מיחסיו הנורמטיביים של האב עם בתו הנוספת שנולדה מאישה
21 אחרת נעשתה על סמך תמונות וסרטוני ווידאו בלבד. ככל שאכן היה קיים קשר כה טוב
22 בין האב לבין אם הילדה, אזי אם הילדה היתה מתירה לבת לשוחח עם פקידת הסעד.
23
24 ח. האב חתם על הסכם במסגרתו וויתר על זכויותיו ההוריות כלפי הקטין תמורת וויתור על
25 חוב המזונות ועל מזונות עתיד וכנגד קבלת כספים וביטול צו עיכוב יציאה מחארץ, אולם
26 בסופו של יום לא הגיע לאישור ההסכם הואיל ומנסה מאז לסחוט סכומי כסף נוספים.
27 במקביל, כך לטענת האם, האב ממשיך להתחמק מתשלום מזונות הקטין וחובו נאמד
28 בתיק ההוצליף בכ- 1.2 מיליון ₪.
29
30 **דיון והכרעה:**
31
32 24. בית המשפט מכריע בענייני קטינים על בסיס עקרון טובת הקטין. ביישומו של עקרון טובת
33 הילד נדרש בית המשפט לשקול כל מקרה על פי נסיבותיו ולהכריע ביחס לטובתו של הילד

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

- 1 הספציפי עליו נסוב הדיון (ראה, בג"ץ 5227/97 דויד נ' בית הדין הרבני הגדול בירושלים, פ"ד
2 נה (1) 453).
- 3
- 4 25. כידוע, הזכות לקשר בין הורה לילדו הינה זכות טבעית בעלת ממד חוקתי. יפים לעניין זה
5 דבריה של כבי' השופטת פרוקציה ברע"א 3009/02 פלונת נ' פלוני, פ"ד נו (4) 893, 872 (להלן:
6 "פרשת פלונית"):
- 7 "המשפט רואה בקשר שבין הורה לילדו זכות טבעית בעלת ממד חוקתי, שלה שני
8 פנים: האחד – זכותו של כל ילד להיות נתון למשמורת הוריו ולגדול ולהתחנך על-
9 ידיהם; השני – זכותו של הורה, מכוח קשר דם, לגדל ולחנך את ילדו במשמורתו ולקיים
10 כלפיו את חובותיו כהורה. בצד החובה לדאוג לבריאותו ולרווחתו של ילדו קנויה להורה
11 זכות כי הוא ולא אחר יקיים את החובות הללו".
- 12
- 13 ובהמשך, עמ' 895:
- 14 "זכותם של הורים וילדים למימוש קשר הדם הטבעי ביניהם קיימת גם במסגרות
15 משפחתיות שעברו שבר וקרע עקב פירוד ההורים, ומקום שמכורח נסיבות שאירעו
16 נבצר משני ההורים לגדל את ילדם במשותף. גם כך, וגם מקום שהמערכת המשפטית
17 נדרשת להתמודדות קשה עם אילוצים שונים הנובעים ממצוקת הפירוד...".
- 18
- 19 26. אל מול זכותו של הורה לקיים קשר עם ילדו, עומדת חובתו של ההורה האחר לאפשר ולהבטיח
20 את הקשר בין הילד לבין ההורה הנוסף, ולמצער – שלא לסכל את קיומו. ראה דבריה של כבי'
21 השופטת סביונה רוט לוי בע"מ 1034/01 פלוני נ' אלמוני (פורסם במאגרים, 17.1.2002):
- 22 "כבר הודגש ע"י הרכב ביהמ"ש המחוזי בת"א, שבו נטלתי חלק, לא אחת, כי הזכות
23 של ילדים לקשר עם שני ההורים הינה זכות בסיסית של קטינים המודגשת גם באמנה
24 בדבר זכויות הילד 1989 (כתבי אמנה 1038 כרך 31 עמ' 221 בסעיפים 7, 9(2), 10(2) ו-
25 18). ואוסיף על כך, כי במקביל לזכות זו של ילדים, מוטלת אחריות על ההורים לקיומו
26 של קשר זה עם ההורה האחר, שכן אי קיום הקשר לא רק שפוגעת היא בזכותו של
27 הקטין שפוגעת היא בעקרון טובת הילד, שהוא העיקרון השולט בכל החלטה הקשורה
28 בקטינים".
- 29 27. לאור האמור, נקבע כי מניעת קשר בין הורה לילדו, כאשר אין לכך צידוק ממשי, באמצעות
30 הפעלת אמצעים פסיכולוגיים שונים על הילד, אשר גורמים לניתוקו ולהתנכרות מצדו להורה
31 האחר, הינה תופעה פסולה אשר זכתה לכינוי "תסמונת הניכור ההורי". ראה דבריו של כבי'
32 השופט גרוניס בפרשת פלונית לעיל:
- 33 "את המונח תסמונת ניכור הורי (Parental Alienation Syndrome) טבע לראשונה
34 הפסיכיאטר האמריקני פרופ' ריצ'רד גרדנר לפני כחמש-עשרה שנים. הוא היה
35 הראשון שהתייחס בצורה שיטתית לתופעות שונות שנתגלו אצל ילדים הקשורות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

- 1 לסכסוכים בין הורים, בייחוד לגבי המשמורת. פרופ' גרדנר הגדיר את הסינדרום
 2 כהפרעה, אשר הביטוי העיקרי שלה נמצא בגינוי או בהתנכרות מצדו של ילד כלפי אחד
 3 מהוריו, כאשר אין כל צידוק לכך...
- 4 ביטוי לתסמונת נמצא, בין היתר, בסירוב של הילד לקיים קשר עם אחד ההורים. מכאן
 5 השימוש במונח "סרבנות קשר" כדיבור נרדף לניכור הורי, אף שאין הראשון אלא אחד
 6 המאפיינים של התסמונת.... יצוין, כי התסמונת מתגלה בעיקר בהתנכרות מצדו של
 7 הילד כלפי ההורה שאיננו המשמורן...
- 8 היו כאלה שהגדירו את התסמונת כמעין חטיפה נפשית של הילד... על-פי המלומדים
 9 ברגמן וויצטום, על הילד מופעלים אמצעים פסיכולוגיים שונים הגורמים לניתוקו
 10 מההורה המסורב וגורמים לו לפתח תלות בהורה המנכר...".
- 11
- 12 28. עוד נפסק כי לשם קביעה כי מדובר בתסמונת ניכור הורי, יש לקבוע, כשלב הכרחי, כי קיים
 13 "ניכור הורי" ללא כל הצדקה. אין די בקיומם של התסמינים המלמדים על "ניכור הורי" כדי
 14 לקבוע כי בפנינו "תסמונת הניכור ההורי". באין הצדקה לניכור הורי, יש לבחון את רמת
 15 התופעה ולהחליט, בהתאם לנסיבות, על דרכי הטפול המתאימות. בכל אלה על בית המשפט
 16 להיעזר בגורמים מקצועיים שאת חוות דעתם יש להעביר במבחן הביקורת (עמ"ש (ת"א)
 17 60592-03-15 ק' ל' נ' פ' (פורסם במאגריים, 8.6.15) (להלן: "עניין ק' ל'").
- 18
- 19 מו הכלל אל הפרט, בענייננו:
- 20
- 21 29. במקרה דנן, לאחר בחינת המלצות וועדת התסקירים ופקידת הסעד, טענות הצדדים ומכלול
 22 הנתונים שהונחו לפניי, אני סבורה כי יש לקבל את המלצות התסקיר ולהורות על חידוש
 23 הקשר בין האב לקטין באמצעות בניית תכנית טיפולית מסודרת ומדורגת תוך שמירה על
 24 שלומו הנפשי של הקטין באמצעות גורמי הטיפול. להלן יפרטו הנימוקים ביסוד החלטתי זו.
- 25
- 26 30. ראשית, כידוע, לצורך בחינת טובת הילד ומילוי המונח במשמעות ובתוכן קונקרטי, נעזר בית
 27 המשפט בתסקירי פקידי הסעד וחוות דעת מומחים מקצועיים, אשר להם האפשרות לבחון
 28 את המקרה בעין מקצועית ואשר הינם אובייקטיביים בחשוואה להוריו של הקטין (ראה, בע"מ
 29 10060/07 פלונית נ' פלוני תק-על 2008 (4) 35). לאור חשיבותן הגדולה של חוות דעתם של
 30 מומחים לצורך בחינת טובתו של הקטין, נוטים בתי המשפט לאמץ את הממצאים שאותם
 31 קבעו המומחים בחוות דעתם ואת מסקנותיהם של המומחים הנגזרות ממצאים אלו. אולם,
 32 יתכנו מקרים בהם אין מנוס מהכרעה המנוגדת לאמור בחוות הדעת, כאשר קיימות ראיות
 33 בעלות משקל מהותי המצדיקות זאת (ראה, בע"מ 27/06 פלוני נ' פלוני (פורסם במאגריים,
 34 1.5.2006)).
- 35

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 56387-09-17

- 1 במקרה דנן, לאור מורכבות הסוגיה, התכנסה ביום 29.7.2018 וועדת תסקירים, בנוכחות
2 אנשים מקצוע וטיפול רבים, ובכללם: מפקח מחוזי לסדרי דין ממשרד הרווחה; פסיכולוג
3 קליני מומחה בכיר; אחראית תחום סדרי דין ממנהל השירותים החברתיים בעיריית ת"א;
4 מדריכה וראש צוות סדרי דין במחלקת עבר הירקון בעיריית ת"א; פקידת הסעד המטפלת
5 בעניינם של הצדדים; וכן שני ההורים.
6
- 7 וועדת התסקירים בחנה את סוגיית חידוש את הקשר בין האב לבין בנו הקטין בהתאם
8 לחלופות השונות, כמפורט להלן:
9
- 10 א. חלופה 1 – חידוש הקשר בין האב לקטין במקביל להכנה, ליווי והדרכה הורית. כך נכתב
11 בתסקיר:
12
- 13 "ממחקרים רבים ומהספרות המקצועית ידוע כי יש חשיבות רבה לקשר של
14 הילדים עם שני הוריהם. מהכרותנו, במערכות משפחתיות בסכסוך גבוה
15 ומתמשך, לילדים הנמצאים בעין הסערה ומשמיים זירת מאבק בין הוריהם,
16 נגרמת פגיעה קשה ולעיתים אף בלתי הפיכה. נוכח מצבו של יום ונוכח
17 העובדה שבשנתיים האחרונות חלה רגרסיה מדאיגה במצבו ולמרות הטיפולים
18 והסיוע שמקבל, אין עדיין שיפור או הטבה במצבו, אנו סבורים כי יש צורך לאפשר
19 לו הזדמנות (שמהז תחילת הנתק לא קרתה) ליצירת קשר עם אביו, קשר שיהיה
20 מפוקח ומלווה בטיפול והדרכת הורים. מצד אחד הזדמנות זו תאפשר להכיר
21 את אביו ולחוות אותו באופן שונה מאשר עד עתה, להערכתנו, אפשרות זו מאפשרת
22 סיכוי להפחית את רמת החרדה של אהדמות ה"דמוניות" של האב וכן אף
23 להפחית את עוצמת האיום שחש מפניו. ומאידך, גם קיים חשש שתהליך זה יהיה
24 קשה, במיוחד לנוכח התנגדות האם והמשפחה, וצפוי שבתחילת התהליך עלולה
25 להיות רגרסיה במצב הילד, רגרסיה שתיתפס ע"י האם כפגיעה בילד והקשר עם
26 האב יתפרש כקשר מזיק ופוגע, דבר שעלול להגביר את התנגדותה וחוסר שיתוף
27 פעולה עם התהליך, ולכן יש חשיבות גדולה שכל אחד מההורים יהיה מלווה
28 בהדרכה הורית וימשיך בקשר הטיפולי. הוועדה מודעת לעמדת הפסיכולוג
29 של הילד שהתבססה גם על המלצתה של הגב' שלא צריך לחדש את
30 הקשר בין לאביו, אך הוועדה התרשמה שראוי לכבד את זכותו של הקשר
31 עם שני הוריו ורק מתן הזדמנות לחידוש הקשר בשלב זה, נותן לכך סיכוי. האם
32 אומנם אמרה שבעוד כמה שנים, נ יגדל ויתחזק, אם הוא יבקש לפגוש את
33 אביו היא תאפשר לו אך להערכתנו, במערכת היחסים הנוכחית בין ההורים,
34 לא יוכל להרגיש בטוח לעשות זאת גם בהמשך".
35
- 36 יצוין, כי האב הסכים לקבלת חלופה זו בעוד שהאם התנגדה לקבלתה.
37
- 38 ב. חלופה 2 – אי חידוש הקשר בין האב לקטין. כך נכתב בתסקיר:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

1

2 "אי חידוש הקשר בין לאביו יקבע וישמר את ההתנהלות כפי שמתנהלת
 3 לאורך השנים ועד היום. כלומר, יחיה בנתק מאביו וימשיך לחיות תחת
 4 ה"עננה הכבדה" המלווה אותם, כפי שמתארת האם ותחת האיום הקשה שדמות
 5 האב מהווה. האב ימשיך להיתפס כדמות "דמונית", מפחידה ומאיימת שרוצה רק
 6 להזיק לו ולמשפחתו ולפיכך הוא ימשיך להיות זקוק להגנה ושמירה מתמדת. וככל
 7 שלא יהיה שינוי בנסיבות, מציאות חיים זו תישאר על כל השלכותיה שאותותיה
 8 ניכרים ובאים לידי ביטוי במצבו ותפקודו של מצבו הרגשי הקשה של
 9 למרות שנמצא בטיפולים רגשיים שונים לאורך השנים, מעיד על כך כי דמות האב
 10 נוכחת בעולמו ומעסיקה אותו באופן קבוע למרות הנתק המתמשך וחוסר הקשר.
 11 להערכתנו, הפחד הגדול מהאב ותחושת האיום, אותם האם חווה, לא ייפסקו גם
 12 אם כעת יוחלט על אי חידוש הקשר, מאחר ובחוויה של האם האב מעוניין לפגוע בה
 13 באמצעות הילד או לחילופין לגרום לה לוותר על דמי המזונות שהצטברו לסכום
 14 גבוה, ותחושותיה אלה מועברות באופן ישיר לבנה. אנו מתרשמים כי כיום חי
 15 במציאות חיים בלתי אפשרית, עצם הידיעה שיש לו אב "מפלצתי" שיש להישמר
 16 מפניו גורמת לו לתחושה של חוסר מוגנות, חרדות קשות ולקשיים תפקודיים
 17 בתחומי חיים שונים, ולכן מבחינה התפתחותית יש חשיבות לאפשר
 18 "תיקון" לתפיסת האב באמצעות המפגשים עמו".

19

20

21

יצוין, כי האם הסכימה לקבלת חלופה זו בעוד שהאב התנגד לה.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

33. בסופו של יום, לאחר ניתוח שתי החלופות ובהינתן טובתו של הקטין, המליצה הוועדה על
 החלופה הראשונה, קרי חידוש הקשר בין האב לבנו באופן מידי כאשר ההמלצה הינה לחידוש
 הקשר במסגרת מרכז קשר במקביל לטיפול שיכלול הכנה של הקטין ושל כל אחד מההורים
 וכן הדרכה הורית לכל אחד מההורים. בפרק של "הערכה מסכמת של וועדת התסקירים"
 נכתב כך:
 "וועדת התסקירים התרשמה כי יש צורך לנסות לייצר עבור זדמנות לשנות
 את תפיסתו המאיימת והמסוכנת של האב כפי שחווה אותו היום, זאת כדי לאפשר
 לממש את זכותו לקיים קשר עם שני הוריו ולספק לו הנאים הולמים להמשך
 התפתחות רגשית תקינה. חידוש הקשר צריך להיעשות תוך כדי ליווי של כל
 המעורבת הן המשך טיפול רגשי ל והן הדרכה הורית מותאמת לכל אחד
 מההורים. התהליך צפוי להיות מורכב ועלול להיות מלווה בקשיים ולכן מומלץ
 שיעשה בהדרגתיות ובקצב שיותאם על פי ההתנהלות והתקדמות ב"שטח".
 מומלץ כי המפגשים עצמם, כשיחלו, יתנהלו תוך כדי ליווי ופיקוח במרכז הקשר
 (או במסגרת הטיפולית- עמ"י המלצת המטפל)".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 56387-09-17

- 1 באשר לדרכי ההתערבות הטיפולית, המליצה פקידת הסעד על המשך טיפול רגשי לקטין
2 במסגרתו תיעשה הכנה לקטין לחידוש הקשר עם אביו וכן הדרכה הורית לשני ההורים לצורך
3 הכנתם לחידוש הקשר במקביל לליווי ההורים והדרכתם כאשר יתחילו המפגשים.
4
- 5 יצוין, כי פקידת הסעד נחקרה ארוכות על בייכ הצדדים ובפרט על ידי בייכ האם אשר ניסה
6 לפגום באמינות ובמקצועיות המלצות התסקיר, אולם מצאתי כי במסגרת המלצות וועדת
7 התסקירים ופקידת הסעד נלקחו בחשבון מכלול הנתונים תוך התייחסות למורכבות הרבה
8 הקיימת ביחסים המשפחתיים ולאור הטענות הקשות שהועלו האחד כלפי משנהו (וכלפי בני
9 משפחתה המורחבת של האם) ובשים לב למורכבות מצבו הרגשי של הקטין. אפרט להלן מספר
10 הדגשים מתוך חקירתה של פקידת הסעד:
11
- 12 - פקידת הסעד נשאלה אודות הנתק ארוך השנים בין האב לבין הקטין ואף השתהות האב
13 בהגשת התביעה לבג"ד המשפט לחידוש הקשר עם הקטין והשיבה כי התרשמותה הינה
14 שונה וכי מדובר באב אשר מתעקש לקיים קשר עם בנו הקטין חרף כל הקשיים הקיימים.
15 כך מתוך עדותה: "אני מבינה שיש פה אבא שעדיין מתעקש, למרות מה שעבר ומתואר,
16 עדיין מתעקש שהוא רוצה להיות בקשר עם הילד ואני לא יכולה להתעלם מזה" (עמ' 4
17 ש' 31-32 לפרוטוקול מיום 31.10.18) ובהמשך (עמ' 5 ש' 6-1): "אין לנו יכולת לבדוק את
18 המניעים של האבא, אנחנו לא משרד חקירות. אבל התרשמנו, שברגע שהוא פנה אלינו
19 הוא כן רוצה להיות קשוב מבחינת טיפול ומה שצריך. עשינו את העבודה הזו לאורך
20 חודשים לא קצרים, ביקשנו שהוא יתאזר בסבלנות, הוא הרים לא מעט טלפונים למה
21 הדברים עדיין לא זזים. הוא כן הסכים לקבל את הקצב האיטי שהדברים התנהלו. אין
22 לנו יכולת וכלים לבדוק את המניעים שלו אם הם טהורים או ממקומות אחרים".
23
- 24 - כשנשאלה פקידת הסעד האם לא ראוי שתיעשה בדיקה חוזרת וזאת על רקע טענת
25 הנטישה שהעלתה האם, השיבה כך: "אני לא יודעת איזה בדיקה נוספת אנחנו יכולים
26 לעשות מעבר למה שעשינו. אני כן יודעת מהאבא שיש לו ילדה בת 7 שהוא מגדל אותה
27 עם האימא של הבת במשמורת משותפת ומחצית מהזמן הוא נמצא עם הבת שלו. גם
28 אותה לא רציתי לחשוף לכל התהליך הזה אבל את זה אפשר לבדוק. האב עבר איזה
29 שהוא תהליך והוא כנראה הבין שהוא לא יכול ולא רוצה להתנער מבנו" (שם, בעמ' 16
30 ש' 10-5).
- 31
32 - כשנשאלה פקידת הסעד באשר לעמדתם של הפסיכולוגים המטפלים בקטין (ד"ר
33 לפיהם טובת הקטין מחייבת הותרת המצב כפי שהוא וכי קיים סיכוי רב
34 כי האב ינטוש הקטין שוב; השיבה פקידת הסעד כי חוות דעת הפסיכולוגים עמדו לנגד
35 עיני וועדת התסקירים וכי בכל הנוגע לד"ר [שם] זוי חוות דעתה ניתנה כחברת משפחה
11 מתוך 21

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

1 ועל כן אינה אובייקטיבית, ואילו בנוגע למר אזי ניתנה התייחסות לחוות דעתו
2 בתסקיר אודות הבעיות הרגשיות של הקטין והמצוקות מהן סובל, אולם לא ניתן
3 להתעלם מכך שמר אינו מכיר את האב ואף לא שוחח עמו וכן לא ניתן להתעלם
4 מכך שעל פי דבריו הקטין שרוי במצוקה למרות שהוא נמצא בטיפול רגשי וכי מצבו אינו
5 משתפר. כך מתוך עדותה: "חוות הדעת של הגב' ניתנה ב - 2015 והיא כותבת
6 "מקיימת קשר רציף עם משפחת . נתבקשתי לתת חוות דעת בעניין ניתוק סופי
7 של מהילד שנולד לו . לכן, ברגע שחוות דעת מתחילה באופן כזה
8 היא התבקשה לחוות את דעתה בעניין הספציפי הזה. היא אמרה בצורה כזו או אחרת
9 שהיא עושה את זה כחברת משפחה, והיא נותנת חוות דעת מקצועית. לגבי חוות דעתו
10 של מר = הוא פירט בצורה מאוד מפורטת את הבעיות הרגשיות של ואת
11 המצוקות שמהן הוא סובל והמסקנה שלו הייתה שבגלל המצב כפי שהוא לא נכון לחדש
12 את הקשר עם האבא. אני אומרת שוב, גם לא מכיר את ולא ביקש
13 לראות אותו, לא בדק האם הבן אדם היום במקום כזה או אחר ומה היכולות שלו. אז לתת
14 דברים באופן תאוהטי זה יפה ובסדר אבל יש מקום לראות אולי הדברים השתנו. אולי
15 האבא היום נמצא במקום אחר, צריך לבדוק לעומק ולתת לזה הזדמנות ולא צריך לבוא
16 בגישה ברורה שהילד הזה לא צריך להיות בקשר עם אבא שלו. הילד הזה סובל. לפי
17 התיאורים של האמא הבנתי שהילד מתעורר בלילה וישן איתה במיטה וכל זה בגלל
18 שלפני שנתיים האבא הגיע לבית הספר והאימא פירשה שאבא בא לחטוף את הילד וזה
19 מה שהיא העבירה לילד ומאז הוא לא יוצא מהבית, מאז הילד בפחדים, ישן איתה
20 במיטה. הוא צריך התייחסות מותאמת למצב שלו והוא לא מקבל את המענה. הוא חזר
21 להרטבה ולכלוך של צואה בגיל כזה. יש דברים מדאיגים למרות שהוא נמצא בטיפול
22 וכולם רוצים את טובתו אבל המצב שלו לא משתפר. יש פה מצב קשה של ילד" (בעמ' 22
23 שי 12-28).

24

25 עוד הוסיפה פקידת הסעד, כי ד"ר נתבקשה ליתן חוות דעת ספציפית באשר לניתוק
26 הקשר בין האב לבין הקטין וכי על פי התרשמותה מדובר בהמלצה קיצונית. כך מתוך
27 עדותה: "... זה לא שדוקטור טיפלה או ראתה את הילד אלא מתוך היכרותה ואת
28 המערכת פנו אליה וביקשו ממנה חוות דעת ספציפית לגבי ניתוק סופי. חוות דעת מאוד
29 מכוונת. אנו כאנשי מקצוע האפשרות להמליץ על ניתוק ילד מהוריו זה אפשרות מאוד
30 קיצונית. אם פונים מראש ולהמליץ מבלי לפתוח אפשרויות נוספות זה נראה כי זה מוזמן
31 להסביר למה המשפחה חושבת שצריך לנתק את הקשר" (עמ' 9 שי 14-18 לפרוטוקול
32 מיום 21.11.2018).

33

34 כשנשאלה פקידת הסעד באשר להעדר נשיאת האב בתשלום מזונות הקטין, השיבה כי
35 התסקיר מתייחס גם לסוגייה זו ואף הדגישה כי לשיטתה מדובר באי לקיחת אחריות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 56387-09-17

- 1 בסיסית של הורה כלפי בנו. כך מתוך עדותה: "מבחינתנו שאב לא משלם מזונות זה מעיד
2 על אי לקיחת אחריות בסיסית שהורה צריך לקחת. אני חושבת שההתנהלות הזו ברורה
3 וצוין בתסקיר שהוא לא משלם מזונות יום היוולדו" (עמ' 16 ש' 32-30 לפרוטוקול מיום
4 31.10.2018).
- 5
- 6 - כשנשאלה פקידת הסעד באשר להמלצה, כי המפגשים בין האב לקטין יערכו במרכז הקשר
7 וכי נוכח העובדה שאין לאב כתובת מגורים האם הדברים לא מצריכים בחינה מחודשת,
8 השיבה: "כשאנחנו ממליצים על ביקורים במרכז קשר, זה אכסניה לקיום המפגשים בין
9 ההורה לילד. חידוש קשר במרכז קשר זה במרכז קשר ולא במסגרת אחרת. אם הקשר
10 בכלל יחידש ויתפתח ונמצא לנכון שיש מקום להרחיב אותו מחוץ למרכז הקשר, אז
11 כמובן שתיבדק המסגרת אם היא אפשרית. לא קשור לעניין הזה, אבל גם אבות שאין
12 להם כתובת או מקום מגורים – המפגשים מתקיימים במרכז קשר וזה לא עונש בשביל
13 האב לא לראות את בנו אם אין לו מקום מגורים" (שם, בעמ' 17 ש' 36-34 ועמ' 18 ש' 1-
14 3).
- 15
- 16 - כשנשאלה פקידת הסעד על ידי בית המשפט באשר לסיבה בעטיה לא פגשה את הקטין
17 בטרם ניתנו המלצות התסקיר השיבה, כי המדובר היה בבקשה שהועלתה דווקא מצד
18 האם בשל היות הקטין במצוקה כבר עתה כשאינו פוגש באב; כך מתוך עדותה: "גם
19 בפגישה הראשונה עם האימא היא ביקשה בכל לשון של בקשה שנעזוב את הילד והוא
20 מספיק טובל ובמצוקה גדולה. אנחנו לפני וועדת התסקירים לא ידענו מה נכון לעשות.
21 בסיטואציה אם נכנסים לנעליים של הילד שהוא רואה מישהו שהוא לא מכיר, אז חשבנו
22 שזה כן יהיה נכון, מאחר והוא מלווה בצורה צמודה עם פסיכולוג ובית הספר מכיר אותו
23 – שנסתמך על האנשים שמכירים אותו. אבל זה יוצא דופן זה חריג". בנסיבות אלו, לא
24 היה מקום מצד האם להעלות טענה בעניין זה, בוודאי, נוכח העובדה כי היא זו אשר
25 ביקשה למנוע את המפגש עם פקידת הסעד וממילא אין בהיעדרות פקידת הסעד לבקשת
26 האם כדי לפגום בהמלצות התסקיר (שם, בעמ' 15 ש' 22-18).
- 27
- 28 36. סיכומם של דברים, האם לא הצליחה לסתור את המלצות התסקיר ועולה כי במסגרת
29 המלצות אלו נלקחו בחשבון מכלול הנתונים והנסיבות הייחודיות של הקטין וניתנה המלצה
30 מאוזנת, זהירה ומידתית לחידוש הקשר של האב עם הקטין במתכונת שבו הומלצה, קרי
31 במרכז הקשר במקביל להמשך טיפול רגשי לקטין, הכנת החורים וליווי החורים והדרכתם
32 במהלך המפגשים. בנסיבות אלו, לא מצאתי לסטות מהמלצות התסקיר אשר תואמות גם את
33 טובתו של הקטין ובשים לב לייחודיות ומורכבות מצבו של הקטין.
34

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 56387-09-17

- 1 שנית, מהתסקיר עולה תמונת מצב מדאיגה ובעייתית ביותר בה הקטין גדל בחרדה גדולה 37.
2 הואיל ואביו מתואר על ידי סביבתו הקרובה של הקטין כ"אדם מסוכן" שעלול לפגוע בו ויש
3 להיזהר מפניו. כך מתוך עדות פקידת הסעד: "לאורך כל השנים למרות שהאב לא נמצא בקשר
4 עם הילד הילד גדל תחת חרדה מאוד גדולה מאיום בגלל שהוא מתואר על ידי הסובבים
5 אותו כנראה כאדם מסוכן, אדם שיכול לפגוע בילד וכאיש שיש להיזהר מפניו. זה לאורך
6 השנים שהאב לא היה בקשר עם הילד. לכן, אני חייבת להוסיף, היום המצב מאוד מורכב
7 בגלל מצב זה שיש כאן ילד שלא מכיר את אביו שאמו עושה הכל כדי למנוע את הקשר עם
8 אביו ומגדלת אותו באופן כזה שעליו להיזהר ממנו. אנו התרשמנו כי זה לא טוב לילד לגדול
9 עם תנאים כאלה וחרדות מורכבות גם כאשר האב לא היה בחיי היומיום של הילד. הוא נוכח
10 גם כאשר הוא נעדר" (עמ' 7 שי 33-30 ועמ' 8 שי 5-1 לפרוטוקול מיום 21.11.2018).
- 11
12 בהקשר זה, לא למותר לציין גם את דבריו של הפסיכולוג המטפל בקטין כי הקטין "סובל 38.
13 מעוררות רגשית גבוהה וחי בצל פחד שמא יפגע ע"י האב. חשש זה מלווה גם במחשבות
14 טורדניות סביב נכחותו של האב בעולמו, כפי ש מתאר: " :ל הזמן מופיע חי
15 במחשבות", "מוביץ לי בראש", "הורס לי את החיים", "מציק לי" (עמ' 6 לתסקיר
16 המשלים). כן הפסיכולוג מתאר את הקונפליקט בו מצוי הקטין "בשיחות, לעיתים
17 מסרב לשוחח על האב בשל הצפת המחשבות המטרידות אותו והמלוות באיום בהיזכרו בו,
18 למרות שלא ראה אותו שנים רבות" (שם). על כן, להערכת המומחים המקצועיים, ככל ולא
19 יעשה ניסיון לתיקון מציאות החיים הקשה בה גדל הקטין כך יפחת הסיכוי לסייע לקטין
20 בהתמודדות עם מצוקתו הרגשית שאותותיה כבר ניכרים ומעוררים דאגה (ראה, עמ' 7
21 לתסקיר פסקה 2). מצבו הנפשי הבעייתי של הקטין והעיסוק השלילי באביו תומכים בהמלצה
22 לחידוש הקשר של הקטין עם האב אשר עשוי לסייע לקטין להתמודד עם קשיים אלו בצורה
23 מבוקרת וזהירה בליווי אנשי טיפול.
- 24
25 שלישית, לא ניתן להתעלם מכך כי מצבו הרגשי הקשה של הקטין אינו משתפר חרף היותו 39.
26 מטופל על ידי גורמים מקצועיים כאלה ואחרים (יצוין, כי הקטין מטופל כשנתיים אצל
27 פסיכולוג פרטי ואף משולב בטיפול באמצעות אומנות במסגרת בית ספרית, והכל כמפורט
28 בעמ' 3 פסי 2 לתסקיר). כך נכתב בתסקיר: " סובל ממצוקה רגשית קשה שבאה לידי
29 ביטוי במגוון סימפטומים אותם האם תיארה בשיחה עימי. הסימפטומים תוארו באופן דומה
30 גם בדוח הפסיכולוג, להלן הציטוטים מדוח הפסיכולוג "... תגובותיו הרגרסיביות של
31 התעצמו, כמו הרטבה ועשיית צרכים בתחתונים, רצונו לישון עם אימו בשל קשיי הירדמות
32 וסיוטים, מחשבות מציקות הקשורות בחששות מהאב, אי פניותו ללמידה, רגישות יתר
33 למתרחש, נטייה לכעס ולהעצמה בתגובותיו" (עמ' 7-8 לתסקיר).
- 34

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

1 יתרה מכך, כעולה מהאבחון פסיכולוגי שבוצע לקטין (אבחון משלים לאבחון הדידקטי שעבר
 2 ב"ניצן") הקטין חווה לעיתים תחושות כי "העולם מסוכן ומאיים" ולעיתים "אינטראקציה
 3 בינאישית נחוות כמאופיינת בתוקפנות". מצבו של הקטין מעלה רמזים "לקיומה של חרדת
 4 כיליון, אשר מן הסתם מצרה את צעדיו של ומקשה עליו לגלות גמישות מחשבתית
 5 וזרימה רעיונית. עולה לעיתים קושי לשלוט בדחפים ולדחות סיפוקים, מה שעלול להפריע
 6 בקיומה של אינטראקציה בינאישית נינוחה ומשוחררת" (עמ' 5 לתסקיר).

7
 8 כל האמור לעיל וכן התרשמות פקידת הסעד מלמד כי לו יגדל הקטין ללא אביו גובר הסיכוי
 9 כי הקטין יפתח בעיות רגשיות וקשיים ביכולתו לפתח קשרים בינאישיים בעתיד על אחת כמה
 10 וכמה כאשר דמות האב מתוארת כדמות מסוכנת ומפחידה. במצב דברים זה, עולה כי דווקא
 11 חידוש הקשר בין האב לקטין יכול לתרום לשיפור במצבו של הקטין ולסייע לו לקבל תמונת
 12 מצב מאוזנת יותר על החיים וכן לקבל מענה לחרדות הרבות שאופפות אותו. פקידת הסעד
 13 התייחסה בחקירתה למצב המורכב של הקטין היום בהיבט של חידוש הקשר של הקטין עם
 14 האב. כך מתוך עדותה: "ההתייחסות שלנו, גם למצב המורכב של הילד, שכרגע מצבו לא טוב
 15 למרות שלכאורה הוא לא נמצא עם האב בקשר. הנוכחות של האב בחייו מאוד מורגשת
 16 למרות שהוא לא נוכח. האב נמצא בחיי הילד גם בלי שהוא נפגש אתו, למרות שהילד כבר
 17 נמצא שנתיים בקשר עם הפסיכולוג מצבו לא הוטב. לכן אנו חושבים שרק אם יעשה ניסיון
 18 אחר כדי להוריד את דמוניזציה שאיתה הילד מסתובב אולי אפשר יהיה להקל עליו..." (עמ'
 19 14 ש' 27-31 לפרוט' 21.11.2018). ובהמשך: "כרגע הילד במצב מאוד מאוד קשה רגשית
 20 למרות שמנסים לעזור לו והוא מקבל טיפול. גם עכשיו הילד לא במצב טוב" (בעמ' 18 ש' 29-
 21 30) וכן: "כפי שאמרתי אין ספק שלפי המידע שהגיע אלינו מהאמא והפסיכולוג שמטפל בו
 22 הילד נמצא כיום במצב רגשי לא טוב למרות טיפול פסיכולוגי והפסיכולוג כתב כי אין הטבה
 23 במצבו והילד עסוק בדמות השלילית של האב וסובל מחרדות וסינוטים. סברנו כי אולי אם
 24 יהיה חידוש קשר והוא יפגוש את אביו יש סיכוי שמצבו ישתפר מאחר ועד כה לא קרה"
 25 (בעמ' 8 ש' 27-31).

26
 27 רביעית, בענייננו, קיימת נכונות של האב לחדש את הקשר עם הקטין והאב אף נתרם למימוש
 28 המלצות התסקיר עוד בטרם ניתן להן תוקף. הווה אומר, במסגרת התסקיר הומלץ כי שני
 29 החורים יעברו הדרכה הורית, אולם האב לא להמתין לקבלת תוקף להמלצות אלו וכבר
 30 השתלב בהדרכה הורית אצל פסיכולוג מומחה (אישור צורף כנספח א' לסיכומים). בהקשר זה
 31 אציין את דברי פקידת הסעד כי הדרכה הורית אינה מחייבת שהפסיכולוג יהיה פסיכולוג
 32 קליני וניתן לקבל הדרכה בעניין זה גם מעו"ס. כך מתוך עדות פקידת הסעד: "ההדרכה
 33 ההורית אינה מחייבת שהפסיכולוג יהיה פסיכולוג קליני. אפשר לקבל הדרכה הורית גם
 34 מעו"ס" וכן: "אני חייבת להגיד שאחרי וועדת התסקירים שוחחתי עם האב ואמרתי לו

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

1 שרצוי שהוא יפנה להדרכה הורית ולנו אין מסגרת להמליץ והוא צריך לעשות את זה בעצמו.
 2 הוא כן פנה אלינו אבל לא היה לנו כלים להפנות אותו" (בעמ' 11 ובעמ' 12, שי 26-28 לפרוטי
 3 (31.10.2018). יוצא אפוא כי על פי התרשמות פקידת הסעד האב נכון למלא אחר כל המלצה
 4 שגורמי הטיפול ימליצו כדי לקדם הסיכוי לחידוש הקשר עם הקטיין תוך הבנתו את מצבו
 5 המורכב של הקטיין (ראה, עמ' 8 לתסקיר פסקה 4). יצוין, כי בשים לב לטענות האם אודות
 6 זהות הגורם הטיפולי אליו פנה האב, לא תהיה מניעה להחלפת הגורם המקצועי מטעם האב,
 7 ככל שיהיה צורך בכך ואין בכך כדי להוות שיקול לשלילת הקשר בין האב לקטיין.
 8

9 חמישית, אין להתעלם מכך כי חרף טענותיה הקשות של האם אודות מסוכנותו ואופיו .42
 10 הבעייתיות של האב, האב מקיים קשר רציף ואיכותי עם שתי בנותיו הנוספות: האחת בגירה
 11 כבת 26 שנים והשנייה קטינה כבת 7 שנים. יצוין, כי במסגרת התסקיר הנוסף מיום
 12 18.11.2018 התרשמה פקידת הסעד מהקשר החיובי והמיטיב בין האב לבין שתי בנותיו,
 13 כמפורט לחלן.
 14

15 - אשר לקשר בין האב לבנו בתו הקטינה נכתב כך: "בתאריך ה- 4/11, כשהתקשרתי לאב
 16 .. ענתה לי ילדה קטנה ולאחר מספר שניות השיחה נותקה. האב חזר למספר הטלפון..
 17 זיהיתי את עצמי והאב אמר שהוא בדיוק שוהה עם בתו בקניון. האב הסביר לי שלמרות
 18 שזה לא היום "שלו" איתה, מאחר והיום זה יום הולדתו, היא ביקשה שהוא יאסוף
 19 אותה מביה"ס כדי שיבלו ביחד ואמה אפשרה זאת. במשך כל זמן השיחה שמעתי את
 20 הבת ברקע מדברת ופונה אל האב בכינוי "אבא" ו"אבוש" ואת מגיב אליה (האב לא
 21 ידע מראש שאתקשר אליו במועד זה ולכן אירוע זה היה ספונטני מבחינתו). ... בפגישה
 22 זו האב הראה לי באמצעות מכשיר הטלפון הנייד שלו תמונות וסרטונים מיום לידתה
 23 של הבת ועד היום. בתמונות ניתן לראות אותו עם הבת בתמונות באירועים שונים הן לבד
 24 והן עם דמויות אחרות. האב תיאר לי שבתמונות מצולמים גם בני משפחתו המורחבת
 25 כגון אמו, אביו, בתו הבכורה וחברים שונים. האב הראה לי תמונות של ביתו הקודם שם
 26 צולם חדרה של הבת, מיטתה, צעצועיה וכן את דירתו הנוכחית עם חדרה והמטבח. בנוסף
 27 האב הראה לי תמונות בהן מצולמת הילדה עם חברים מהגן ועם חברים שהם ילדים של
 28 חבריו של האב. האב הראה לי סרטונים בהם הם מטיילים ביחד ומשתתפים בפעילויות
 29 שונות כגון ימי הולדת הן של הילדה והן של חברים, תמונות עם אמו והאחות הגדולה,
 30 תמונות מבילוי משותף שלו עם שתי בנותיו במסעדה ועוד. בנוסף האב השמיע לי
 31 הקלטת הודעה ב"וואטאפ" בו בתו מתלוננת בפניו על כך שהוא לא עונה לה לשיחה
 32 כשהיא רוצה לומר לו "לילה טוב" לפני לכתה לישון, ואם הוא לא יתפנה זו גם תהיה
 33 ברכת "בוקר טוב" בבוקר".
 34

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

1 בחקירתה העידה פקידת הסעד כי בהתאם להתרשמותה בין האב לבתו הצעירה מתקיים
2 קשר נורמטיבי ואמיתי של ילדה עם אביה. כך מתוך עדותה: "כפי שכתבתי גם בתסקירי
3 זה לא מקובל להתרשם מתמונות וסירטונים שמראים לנו מבלי שנבדוק בעצמנו את
4 הנתונים. אכן לפי התמונות אני יכולה לומר כי זה נכון. ראיתי חדר עם אותו ריהוט
5 בדירות שונות. אני יכולה לומר כי התקשרתי אליך מבלי שידעת שאתקשר אליך והיית
6 עם בתך. זה היה גם אתמול כאשר ביקשתי את הפקס כדי לשלוח תסקיר. הילדה
7 הקטנה שמכנה אותו אבא והתגובות שלך אליה התרשמתי מקשר נורמטיבי. קטונתי
8 מלומר כי זה אכן המצב כי חוץ מלהתרשם מדברים אלה שהם חיצוניים אני לא ... אין
9 לי כלים נוספים" וכן: "אכן ראיתי תמונות שהילדה צוחקת ומאושרת. שמעתי גם
10 הקלטה של הילדה הקטנה שכוועסת על אביה שלא משיב לה לטלפון כי רתה שיגיד לה
11 לילה טוב או בוקר טוב. ראיתי שיש קשר אמיתי של ילדה מול אביה. התרשמתי בצורה
12 מוגבלת שניתנה לי" (בעמ' 13 ש' 22-28 ובעמ' 14 ש' 30-32 לפרוטי מיום 21.11.2018).

13
14 אשר לקשר בין האב לבין בתו הבגירה נכתב כך: "... לדבריו לאורך השנים הוא היה אב
15 מעורב ואכפתי עבורה והיה נוכח בכל האירועים החשובים בחייה, ומתקיים ביניהם
16 קשר טוב ושוטף. לבקשתי האב הראה לי בטלפון שלו, תמונות שלה מינקותה ועד היום,
17 בתמונות אלה ניתן לראות תמונות משותפות עם הסבתא (אמו), עם האחיות הקטנה, והן
18 איתו. בין התמונות אף היו תמונות מהבקר"ם ביום גיוסה ביניהן היו גם תמונות עם
19 שהתלוותה אליו כאשר דאז. האב הראה לי תכתובות ה"וואטצאפ" עם בתו ביניהן
20 הייתה ברכת יומולדת לכבוד יום הולדתו האחרון שכאמור התקיים לפני כשבוע, הברכה
21 הייתה מלווה באייקונים של בלונים ולבבות ולהלן הציטוט של התכתובת ביניהם:
22 "לאבא הכי מגניב בעולם, המון המון מזל טוב, בריאות והצלחה בכל מה שתעשה
23 ותחלום, שתמיד תהיה מאושר ושמה שאהבה גדולה תמיד תהיה סביבך אוהבת אותך
24 א" האב ענה לה: "תודה לך חיימי אוהב אותך מאד" עם אייקון של לב והבת עונה לו
25 בשליחת אייקונים של לבבות ונשיקות. כמו כן, אחת מההודעות של הבת לאב הייתה
26 פניה אליו לברר באיזו שעה הולכים לסבתא ביום שישי בערב (האב הסביר השם נוהגים
27 ללכת לאמו בימי שישי בערב ביחד עם הבת הקטנה כשהיא שוהה עמו) בהודעות אף
28 ניתן לראות שיש קבוצת "וואטצאפ" לכל בני המשפחה המורחבת ובתן הבכורה נכללת
29 בה...".

30
31 בחקירתה, העידה פקידת הסעד כי בהתאם להתרשמותה בין האב לבתו הבכורה התקיים
32 לאורך השנים קשר רגיל בין אב לבתו. כך מתוך עדותה: "לפי מה שראיתי כשביקשתי
33 לראות תמונות של הילדה הגדולה לא היית צריך להוציא מהטלפון או לחפש תמונות. על
34 פי התמונות זו ההתרשמות אך זה יכולה להיות התרשמות חלקית. כן התרשמתי שהיה
35 קשר לאורך השנים. ראיתי גם מסרונים מהילדה הגדולה לאביה וכתבתי זאת בתסקיר.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 56387-09-17

- 1 כן התרשמתי שיש כאן קשר רגיל בין אב לבת בגיל זה"י (עמי 14 שי 19-22 לפרוטוקול
2 מיום 21.11.2018).
- 3
- 4 .43 פקידת הסעד סיכמה את התרשמותה מהקשר הקיים בין האב ולבין שתי בנותיו האחרות כך:
5 "עפ"י התמונות וההודעות ניתן להתרשם מאדם שמנהל קשר שוטף הן עם בתו הצעירה והן
6 עם בתו הבכורה, ניתן היה לראות ולשמוע (מהתמונות וההודעות) ששתי הבנות מתייחסות
7 כאל אב המעורב בחייהן. כמו כן ניתן לראות (מהתמונות וההודעות) ש מנהל
8 קשרים הן עם אמו ועם אביו ושהוא מקיים קשרים חברתיים עם מעגל חברים רחב". יוצא
9 אפוא כי בחינת הקשר בין האב לבין שתי בנותיו מחזקת ותומכת בחידוש הקשר של האב עם
10 בנו. פקידת הסעד התרשמה כי האב הינו אדם משקיע ומעורב בחיי שתי בנותיו ומתפקד כאב
11 נורמטיבי עמן (ראה, עדותה מיום 21.11.2018 עמי 16 שי 27-31). יצוין, כי האב הביע רצון
12 לחדש את הקשר של הקטין עם בנותיו ונראה כי הקשרים המשפחתיים שיתפתחו ביניהם
13 חשובים לו: כל אלו תומכים ומחזקים את המסקנה לאפשר לאב לחדש את הקשר בינו לבין
14 הקטין בדומה לקשרים שיש לו עם בנותיו האחרות.
- 15
- 16 .44 יתרה מכך, בדיון ביום 21.11.2018 צפיתי באופן ישיר בתמונות רבות וכן בסרטון שהציג לפני
17 האב עם בתו הקטינה. התרשמתי בין האב ולבין שתי בנותיו קיים קשר מיטיב ואוהב וניכר כי
18 האב מהווה דמות משמעותית ומיטיבה בחיי בנותיו, וכל זאת מהווה שיקול נוסף אשר מצטרף
19 לכלל השיקולים לעיל התומכים בחידוש הקשר בין האב לקטין.
- 20
- 21 .45 יצוין, כי לא נסתרו מעיני טענות האב אודות הניכור ההורי וההסתה של הקטין על ידי האם.
22 אצוין כי גם על פי התרשמות פקידת הסעד הקטין חי בסביבה שעוינת את האב ועל כן
23 המשפחה כולה צריכה להיות תחת טיפול והכנה לחידוש הקשר (כעדות פקידת הסעד מיום
24 21.11.2018 עמי 12 שי 5-8). כך נכתב בתסקיר: "במהלך כל השנים גדל וחונך תחת
25 "עננה כבדה" שדמות האב היא דמות שלילית ומפחידה שפגעה במשפחה וגרמה להם סבל
26 רב ולכן יש להישמר ולהיזהר מפניה" (עמי 4 פסקה 1). כן פקידת הסעד העלתה שאלות לגבי
27 יכולתה של האם לגדל את הילד ולהבין את טובתו וכי האם אינה מבינה בצורך בחשיבות
28 הקשר של הקטין עם שני הוריו ואינה מוכנה לקבל האפשרות כי יכול להתפתח קשר טוב
29 ומיטיב בין האב לקטין (ראה בעמי 8 לתסקיר פסקה 5).
- 30
- 31 .46 עם זאת, אני סבורה כי לאור הנתק הממושך בין האב לקטין אשר כאמור לאב היה חלק נכבד
32 בהיווצרותו, ובשים לב לטענות כבדות המשקל של האם כלפי האב ומאחר שאנו מצויים בשלב
33 ראשוני מאד, יש לאפשר למצות תחילה את תהליך חידוש הקשר בהתאם להמלצות התסקיר
34 תוך בחינת מידת שיתוף הפעולה של שני ההורים עם התהליך. כן יש לאפשר לאם לשתף פעולה
35 עם התוכנית שתוגש בחסות בית המשפט וגורמי הטיפול. בנוסף, לצורך הפעלת הסנקציות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

- 1 הנדרשות לטיפול בתופעת הניכור ההורי יש צורך באבחנה מפורשת של גורם מקצועי כי מדובר
2 בניכור הורי ללא הצדקה, ועל כן גם מן ההיבט הזה יש למצות תחילה את התהליך המוצע
3 מטעם שירותי הרווחה (רי עניין ק' ל' לעיל).
4
- 5 ומנגד, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי האב מעולם לא נשא במזונותיו של הקטין בהתאם לפסק
6 דין שניתן ביום 6.6.2010. אציין כי בית המשפט רואה בחומרה רבה את היעדר נשיאת האב
7 בתשלום דמי מזונות הקטין. כאמור, לצד זכותו של האב לקשר עם הקטין, עומדת גם חובתו
8 לדאוג לכלכלתו ולרווחתו. כמו כן, לא ניתן לקבל את התנהלות האב באי ציות לפסקי דין
9 והחלטות שניתנו על ידי בית המשפט. על כן, אני רואה לנכון להכפיף את תהליך חידוש הקשר
10 בין הקטין לאב לתשלום דמי המזונות השוטפים של הקטין (לכל הפחות) בהתאם לפסק הדין
11 מיום 6.6.2010, קרי בסך של 2,100 ₪ לחודש באופן שוטף ורציף. אני סבורה כי בנסיבות דנן,
12 יש הכרח ליצור מנגנון משולב של זכויות וחובות של האב מול הקטין אשר יביא לאיזון בין
13 מכלול השיקולים לחידוש הקשר בין האב לקטין. כאמור, מחד לא ניתן להתעלם מכך שהאב
14 מעולם לא שילם את סכומי המזונות שנפסקו לחובתו עד כי חוב המזונות תפח לממדים
15 עצומים, עניין אשר בין היתר עומד ביסוד התנגדות האם לחידוש הקשר בין האב לקטין;
16 ומנגד, אין להתעלם מטובתו של הקטין לקשר עם אביו. כולי תקווה כי באמצעות מנגנון זה
17 ניתן יהיה להניח אבן יסוד ראשונה בבניית יחסי אמון בין האב לאם ובני משפחתה אשר
18 מחויבים ומתחייבים בתהליך חידוש הקשר בין האב לקטין.
19
- 20 כמו כן, לא ניתן לסיים החלטתי זו מבלי להתייחס לסוגיית חשיפת פרטי ההליך ברשתות
21 החברתיות ע"י האב. יצוין, כי ביום 29.10.2018 נעתי לבקשת האם למתן צו במעמד צד
22 אחד אשר אסר על האב לפרסם בכל דרך שהיא ובכל אמצעי שהוא דבר אודות ההליך דכאן
23 (בקשה מס' 13). כך גם הובהר, כי אין מקום לפרסום "בעקיפין" ובאמצעות שימוש בשמות
24 הוריה של האם ולא בשמותיהם של הצדדים ישירות, שכן זה פקטו משמעות הדבר הינה גילוי
25 פרטים מזהים ביחס להליך דכאן. כפועל יוצא, הוריתי לאב למחוק הפרסומים שביצע ואשר
26 עומדים בניגוד לצו שניתן. כן הבהרתי כי חרף עוצמת הסכסוך ומורכבות המקרה הדרך
27 הראויה לברר את המחלוקות בין הצדדים היא בתוך כותלי בית המשפט ולא ברשתות
28 החברתיות. בנסיבות אלו, על מנת למנוע הסלמה נוספת ביחסים בין הצדדים במסגרת
29 אפיקים חיצוניים להליך המשפטי ובמטרה לאפשר הליך מבוקר ומפוקח על ידי בית המשפט
30 בתקופה שברירת זו של חידוש הקשר, אני מורה כי צו המניעה אשר ניתן ביום 29.10.2018
31 יחפך לקבוע. יובהר, כי ככל ויידרש בית המשפט לבחינת הסוגיה על ידי מי מהצדדים פעם
32 נוספת אשקול השתת קנס כספי בגין כל פרסום שיבוצע בניגוד לצו דנן.
33
34
35

סוף דבר :

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 56387-09-17

49. אשר על כן, מכל הטעמים שפורטו לעיל, אני מורה כדלקמן:

1
2

3 א. אני מאמצת את המלצות תסקיר מיום 14.8.2018 בנוגע לחידוש הקשר בין
4 הקטין לאביו במסגרת מרכז קשר במקביל לליווי טיפולי. באיזון הראוי בין
5 זכויות וחובות האב כלפי הקטין, אני מורה כי חידוש הקשר בין האב לקטין
6 יעשה בכפוף לתשלום דמי המזונות שוטפים בהתאם לפסק הדין מיום 6.6.10
7 וזאת החל מחודש אפריל 2019 ואילך. באחריות האב לעדכן את בית המשפט
8 אודות ביצוע התשלומים הנ"ל בצירוף אסמכתא לתשלום.
9

10 ב. פקידת הסעד תערוך תכנית טיפולית מסודרת ומפורטת לחידוש ובניית הקשר
11 בין האב ובין הקטין תוך התייחסות לגורמים המקצועיים באמצעותם תבוצע
12 התוכנית הנ"ל. מובהר, כי בין כל אחד מהשלבים של חידוש הקשר יינתן דווח
13 על מצבו הנפשי והרגשי של הקטין וכן יינתן עדכון על מידת שיתוף הפעולה של
14 שני ההורים עם התוכנית. ככל שלא יהיה שיתוף פעולה עם מי מהצדדים תינתנה
15 החלטות משלימות בנוגע לאמצעים לאכיפת הציות לתוכנית לחידוש הקשר.
16

17 ג. שני הצדדים יעברו הדרכה והכנה לצורך חידוש הקשר עם הקטין, זאת כפי
18 שהמליצה פקידת הסעד. ככל שאין באפשרות פקידת הסעד לבצע הדרכה זו,
19 תמליץ פקידת הסעד על זהות הגורם המתאים לשם כך. ככל שלא תושג הסכמה
20 בין הצדדים אודות הגורם המתאים, או לא ימצא גורם מתאים במסגרת
21 ציבורית, ימונה גורם פרטי מטעם בית המשפט תוך שיובהר כבר עתה כי העלויות
22 יושטו על הצדדים בחלקים שווים.
23

24 ד. כן הקטין עצמו יעבור הכנה וליווי לצורך חידוש הקשר עם האב, וזאת באמצעות
25 גורמים מקצועיים ו/או טיפוליים עליהם תמליץ פקידת הסעד אשר ילוו את
26 הקטין בטיפול רגשי, יכינו את הקטין לחידוש הקשר וילוו אותו בתהליך.
27

28 ה. מבוקש כי התוכנית תוגש על ידי פקידת הסעד בתוך 30 ימים מהיום.
29

30 ו. כמו כן, אני מעניקה לפקידת הסעד סמכויות לפי סעיפים 19 ו - 68 לחוק
31 הכשרות המשפטית והאפוטרופסות על מנת שתוכל לפקח על ביצוע תוכנית
32 חידוש הקשר של הקטין עם האב בהתאם להחלטתי זו. תוקף ההסמכה לתקופה
33 של 24 חודשים מהיום.
34

35 50. בנסיבות העניין, איני עושה צו להוצאות.
36

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תלה"מ 17-09-56387

- 1 .51 ניתן לפרסם בהשמטת כל פרט מזהה.
- 2
- 3 .52 המזכירות תמציא החלטתי זו לאב ולב"כ האם וכן לפקידת הסעד גבי
- 4
- 5 .53 תזכורת פנימית ליום 45 לצורך קבלת עדכון כאמור.
- 6
- 7 ניתן היום, ל' באדר תשע"ט, 07 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.
- 8

ורד שביט פינקלשטיין, שופטת

- 9
- 10
- 11
- 12

בית משפט לענייני משפחה
 תל אביב-יפו (77)
 08-04-2019
 העתק מתאים למקור
 מזכיר בימ"ש